

045232

V. O. J. Skagen

TJERNAGEL' 26/8-9/9-1983

LOK. 6, Deltakere- Frode Nordahl Vegsund, Hein Bjerck, Lars Pilø og Ole Jacob Skagen. Totalt ble ca. 28 dagsverk lagt ned .

Lokaliteten ble funnet ved registrering i mai 83 (Gjerland) og under seinere prøvegraving og registrering (Kristoffersen) ble det funnet flint i erosjonssoner og ved prøvestikking. Det ble da også (Mohi ed Din) gravd flere prøveruter i området, som tilsammen var med å legge grunnlaget for hvordan vi kom til å legge opp gravingen. Disse tidligere gravde rutene var mer eller mindre lagt inn i et større målesystem- det samme vi brukte under gravingen av lok 32- og vi valgte å legge opp den videre graving etter det samme system.

Systemet er lagt opp etter himmelretningene, og vi valgte å grave i kvadratmeter ruter, etterhvert delte vi disse igjen inn i kvartmeterruter - A, B, C og D, hhv. i SV SØ NV og NØ hjørne av ruten. Se graveskisse for hvordan dette ble gjort i praksis. Vi valgte å starte med å avdekke et rektangelformet felt først, og da legge Ø-V-profilen på N-siden av dette, med x-koordinater 56,5-57. Foreløpig valgte vi å vente med N-S-profilen, men med enten Ø eller V-veggen i feltet i tankene- Y-verdiene enten langs 45 eller 48,5. Av dette kan vi avlede at det første rektangulære feltet lot seg avgrense av koordinatene 54x/45y, 54x/48,5y 56,5x/45y og 56,5x/48,5y- totalt 8,75 kvadratmeter. En kvadratrute var tidligere gravd som hadde koordinatene 47,3y og 55,5x. Denne var trolig gravd til bunns i den forstand at funnene opphørte , andre infoørmasjøner hadde vi ikke herfra.

Gravemetoden vi valgte å bruke var å grave i mekaniske 5cm-lag, der lag 1 var torv og humus, uansett dennes tykkelse, og de følgende lag suksessivt nedover i rekkefølgen 2,3....

Etter å ha gravd dette første felt ferdig til og med lag 3, ble et nytt rektangulært felt på N-siden av Ø-V-profilen avtorvet. Dette hadde koordinatene 57x/45y, 60x/45y, 57x/48,5y og 60x/48,5y. Totalt 10,5 kvadratmeter som ble gravd etter samme retningslinjer som det første feltet.

Da dette området, av lokaliteten var gravd til og med lag 3, ble det flatetegnet for eventuelt å dokumentere konstruksjoner, i form av steinsammensetninger eller fyllskifter som antydnet kon-

struksjoner. Med unntak av et par vage fyllskifter (se flatetegning) var det imidlertid ingenting som tydet på dette. Ved videre graving ble disse grundigere dokumentert, blant annet ved jordprøve og snitting/tegning. Formodentlig lar de seg forklare av naturlige geologiske prosesser.

På dette tidspunkt valgte vi å grave en 1 meter bred sjakt mot vest , på N-siden av Ø-V-profilen, opp til en tidligere gravd rute. Sjakten ble 3 meter lang og flatetegnet da lag 3 var ferdig.

Inntil dette tidspunkt var ingen av massene soldet, noe som det heller ikke var muligheter for, pga lite regn. Dette trodde vi ikke vil gi seg så store utslag i tapsprosenten, men samling i avfallsmassene viste at en del var gått taåt. Det meste av den videre gravingen ble massene soldet. Det vil si deler av lag 4 i den delen av feltet som var gravd så langt , men først og fremst gjelder det utvidelsen av feltet- og dermed de delene av lokaliteten som vi vil tolke som perifere, altså at det her er muligheter for at vi har foretatt en overdokumentasjon. Dessverre har vi ikke nøyaktige fortegninger av hvilke ruter og lag som er soldet- delvis kan det imidlertid leses ut av dagboken og delvis står det på funnposene.

Så langt hadde vi ikke eksakt oversikt over funnkonsentrasjoner, men vi hadde likevel sterke inntrykk av at Ø-V-profilen skar gjennom særlig funnrrike områder, mens funnene tynnet ut mot S og Nog NØ. Vi valgte derfor å foreta utvidelsene ved å grave langs N-siden av den Ø-lige del av Ø-V-profilen en sjakt så dypt at vi sikkert kunne fastså at det ikke var særlig mer å hente, i det minste her. Lag 5 ble her gravd på den vanlige måte-5cm og soldet, deretter ble det gravd 10 cm dypere , også dette ble soldet. Hele veien ble det gjort funn, dog tynnet de ut.

Som skisse over gravde områder, i ruter og lag, viser , ble hele lokaliteten gravd i 3 lag, det meste av den i 4, og i denne sjakt også lag 5(og deler enda dypere) Dette forsøkte vi å gjøre på en planmessig måte ved å først(som nevnt over) ta før lag 2 og 3, og deretter lag 4. Informasjonene disse gravingsforløp ga oss , var utgangspunkt for videre utvidelser, som skjedde kontinuerlig, men med hovedvekt på avslutningsfasen som hadde til formål å gi en bekreftende avgrensing. Etter de antydninger vi mente å ha sett i de første fasene av gravingen.

Disse antydninger var så og si uten unntak funnkonsentrasjoner, av flint og kvartsitt uten henblikk på en videre typologisering

mens stratigrafiske data ikke tilsa at utvidelser burde skje i noen bestemte retninger, dog med unntak av at lokaliteten delvis lå omsluttet av en berggrabb- på dennes Ø-side hovedsakelig, og der vi hadde grunn til å anta at funnkonsentrasjonene avtok oppover berggrabbskråningen(prøveruter og sannsynlighet for nedskylling fra rabben) samtidig som sjakten under graving (vestsjakten) bekreftet dette. Heller ikke hadde vi noen rimelig gode spor etter konstruksjoner som tilsa at vi burde fortsette den videre graving i noen bestemt retning eller på noen bestemt måte. Det eneste vi valgte å dokumentere grundig på noen måte var et mulig stolpehull i 55x/46y, som imidlertid var av en slik karakter at det må regnes som tvilsomt, både konsistens som var svært løs, våt og svampete og rotfylt, samtidig som den ikke hadde noen relasjon til steiner i området. Heller ikke var den særlig dyp, og form og strukturmessig var den lite regelmessig (med unntak av det vertikalsnittet som ble tegnet) I samme ruten var et lignende fyllskifte som imidlertid var av enda mer tvilsom karakter. Over hele lokaliteten, men kanskje særlig i de øvre lag, var det kullholdige linser som ofte hadde en vesentlig utstrekning(jfr profiltegning) men som dessverre ikke kunne vise så store mengder kull.

Konklusjonen etter å ha ferdiggravd lokaliteten må være at de første antydninger om at Ø-V-profilen skar gjennom de sentrale deler av den ble bekreftet. Det så også ut som om to store steiner, jfr avslutningsskisse, var relevante for funnfordelingen. Disse ligger begge i 56x, hhv i 45y og 48y, og lokalitetens største funnkonsentrasjoner er rundt disse steinene. I utstrekning er ikke lokaliteten totalt avgrenset, og særlig mot N og Ø er det grunn til å tro at vesentlige informasjonen om avgrensning kunne trenge. Likevel vil vi si at den også her er i ferd med å uttynnes, samtidig som det var et graveteknisk spørsmål om hvorvidt det var rasjonelt å legge ned relativt mer arbeid i disse våte erosjonssoner. I de andre himmelretningene er det enda større grunn til å anta at lokaliteten er avgrenset, kanskje særlig mot V og SV, der den tidligere nevnte berggrabb ser ut til å markere en avgrensning (som imidlertid kan ha sin årsak i nedskylling , dette argumenterer også Heins prøvestikk i området for) I dybden ser det også ut til at de vesentligste deler av lokaliteten er ferdig undersøkt. De største funnkonsentrasjoner

gjort i (mekaniske lag) lag 3, fulgt av lag 2 og 4, som korresponderer til sandlaget (stratigrafiske lag, lag 2 og 3, hhv i N-S og Ø-V-profil) som det mest funnrrike.

Funntypene har jeg ikke så mye å tilføre om, bortsett fra at det hovedsakelig var flint, deretter kvartsitt. Begge var av relativt god kvalitet, og for flintens vedkommende var det en relativt høy bearbeidingsprosent- 2 skiveøkser, diverse tangespisser og mikrolitter, samt overgangsformer. Kvartsitten var ikke særlig bearbeidd- store blokker. En del ildskjøret flint fant vi også, uten at vi for den eller for de andre har oversikt over hvordan de fordeler seg i areal eller stratigrafi.

Kort om stratigrafien, det meste er også her å finne i dagbok. Den er ensartet, med torv som er skarpt adskilt fra de underliggende lag (torv og humus). Torven har imidlertid varierende tykkelse (størst rimeligvis mot de våte ersosjonssonene) og er ikke (vesentlig) funnførende. Under denne finner vi et grått og sandig lag, relativt tynt som går over i mer og mer grusholdige skikt og mer og mer brune (trolig som en følge av utfellinger). På bunnen(av hvavi grov) er den grusholdige massen nå sterkt steinblandet, og vi finner nå en kraftig uttynning av funn. I denne stratigrafien er det under torven , i de mest karakteristiske sandlag funnene er, men også i de underliggende områder finnes de(det vil si i grus, og grus/steinlag) Mer nyansert i denne likevel ensartete stratigrafi kan det sies at det var vanskelig å finne denne utvikling i konsistens og farge over hele lokaliteten. Særlig i de våte N og Ø deler var stratigrafien enkel, med kun ett lag som mulig å utskille under torven, før videre graving var mulig å fortsette (jfr N-S-profiltegning og dagbok) Likevel vil vi våge påstanden om at det i stratigrafien ikke var noe som antydte faser i bruk av området , eller at det var lokale forskjeller innenfor lokaliteten som antydte ulik bruk av området.

Som tidligere nevnt er nedskjølling fra bergrabben en mulig årsak til at denne, og skråningen ned fra den, er forholdsvis funntom. Dette ble også sannsynliggjort av Heins prøvestikk i området, kanskje særlig på flaten SV for lokaliteten, men også på flaten N-NV for rabben var det ganske store funnforekomster- og av en art som ikke skiller seg særlig ut fra det vi fant på lokaliteten? En skisse over prøveruter, prøvestikk og gravde lokaliteter ble og tegnet. Og vedlagt.